

Nr 156.

Ankom till riksdagens kansli den 5 juni 1942 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1942/43 till vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl.

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln (punkten 86) föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet till Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl. för budgetåret 1942/43 beräkna ett reservationsanslag av 260,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 286, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 15 maj 1942, föreslagit riksdagen att till Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl. för budgetåret 1942/43 under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser byggnadsarbeten m. m. å det för vård av själsligt abnorma manliga skyddshemselever inrättade Lövestahemmet och å yrkeshemmet Ljungaskog.

Lövestahemmet.

Lövestahemmet är ett kombinerat skol- och arbetshem avsett för omkring 25 skolhemselever och omkring 35 arbetshemselever.

Eleverna inom skolhemmet äro förlagda i 4 smärre paviljonger. Till skolhemmet hör vidare en skolbyggnad, som bland annat inrymmer två mindre skolsalar.

Arbetshemmet är avsett för elever över skolåldern. Eleverna därstädes äro fördelade på två byggnader, nämligen en större byggnad med 25 platser och en observations- och intagningsavdelning med 10 platser.

I en till socialstyrelsen ingiven skrift har *skyddshemsstyrelsen* gjort framställning om anvisande av medel för viss utbyggnad av hemmet.

Skyddshemsstyrelsen framhåller, att det nuvarande platsantalet vid hemmet är alldeles otillräckligt. På grund av platsbristen måste Lövestahemmet — trots att hemmet vore avsett för de mest svårfostrade skyddshemseleverna — räkna med en avsevärt kortare medelvårdtid än de övriga skyddshemmen.

För avhjälpande av den rådande platsbristen framlägger skyddshemsstyrelsen

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 6 saml. Nr 156. 1321 42

relsen ett förslag till utvidgning av hemmet omfattande såväl skolhemsavdelningen som arbetshemsavdelningen.

Skolhemsavdelningen skulle utbyggas med ytterligare en paviljong av samma storlek och typ som de dittillsvarande. Elevantalet skulle då komma att stiga från 28 till 35, i anledning varav skolbyggnaden borde tillbyggas med en större skolsal. I samband med tillbyggnaden av skolhuset borde bostad därstädes beredas åt lärarinnan, tillika biträdande husmoder, vid skolhemsavdelningen, som för närvarande bodde å arbetshemmet nära en kilometer från sin arbetsplats.

För arbetshemsavdelningen borde uppföras en sluten paviljong med 12 vårdplatser och en öppen paviljong med 8 vårdplatser. Den slutna paviljongen, som borde förses med fullständiga säkerhetsanordningar, skulle avses för de farligaste eleverna och för dem, som av någon anledning en tid borde effektivt skiljas från de övriga. Den öppna paviljongen, som kunde göras mycket enkel, skulle vara avsedd att tjäna som bostad för de elever, som snart skulle utskrivras.

Styrelsen beräknar att med den föreslagna utbyggnaden av Lövstahemmet skulle följa behov av personalökning. I fråga om skolhemmet skulle erfordras 1 vårdarinna i lönegrad A 8 och 1 biträde, men åtminstone tillsvidare icke någon ny lärarkraft. Vid avdelningen för de äldre eleverna skulle behöva nyanställas 1 uppsyningsman i lönegraden A 12 och 2 skötare i lönegraden A 6.

Enligt styrelsens mening borde för de nya befattningshavarna uppföras tre bostadshus om två rum och kök av den typ, som redan förekommer vid hemmet.

Styrelsen har överlämnat av arkitekten B. Jonson utarbetade ritningar och kostnadsberäkningar beträffande de byggnadsarbeten, som enligt styrelsens förslag skulle erfordras.

Byggnadskostnaderna hava beräknats på följande sätt.

	Kronor
En paviljong för skolhemmet	48,100
Tillbyggnad av skolhuset	22,500
En sluten avdelning för arbetshemmet	68,600
En öppen " " " "	21,600
Tre bostadshus för befattningshavare	52,350
Utvändiga vatten- och avloppsledningar, vägar och planeringsarbeten samt stängsel	26,850
Arvoden, administration och oförutsett	20,000
<hr/>	
Summa kronor 260,000	

Utgifterna för inventarier till de ifrågavarande byggnaderna har skyddshemsstyrelsen uppskattat till 20,000 kronor.

Skyddshemsstyrelsen har därför hemställt, att för utvidgning av Lövstahemmet måtte anvisas sammanlagt 280,000 kronor.

Över framställningen ha *yttranden* avgivits av socialstyrelsen, byggnadsstyrelsen och 1940 års civila byggnadsutredning (propositionen, sid. 4 och 5).

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Av den lämnade redogörelsen torde framgå, att Lövstahemmet — som utgör landets enda anstalt för själsligt abnorma manliga skyddshemselever — för

närvarande har alltför liten vårdkapacitet och att en utbyggnad av hemmet är i hög grad nödvändig. En sådan torde därför snarast möjligt böra komma till stånd.

Genom ett realiserande av det byggnadsförslag, som framlagts av skyddshemsstyrelsen och biträts av socialstyrelsen, skulle först och främst vinnas, att platsantalet utökades med 7 platser vid skolhemmet och med 20 platser vid arbetshemmet, vilket ungefär torde motsvara det nuvarande behovet. Förslaget innebär vidare, att möjligheterna till differentiering av det äldre vårdklientelet, vilka möjligheter hittills varit synnerligen ringa, skulle i avsevärd mån förbättras. Därjämte skulle tillgången till skolsalar för eleverna vid skolhemmet bli mera tillfredsställande än nu är fallet. Slutligen skulle behovet av bostäder för den personal, som i anledning av det utökade elevantalet måste anställas, tillgodoses, varjämte en lärarinna vid skolhemmet, som för närvarande är boende på allt för långt avstånd från arbetsplatsen, skulle erhålla mera lämpliga bostadsförhållanden. Då detta byggnadsprogram synes mig ändamålsenligt, får jag förorda, att detsamma bringas till utförande. Därvid böra emellertid beaktas de erinringar, som med avseende å den slutna paviljongen framförts av byggnadsstyrelsen och av 1940 års civila byggnadsutredning.

Kostnaderna för byggnadsarbetena torde kunna uppskattas till 250,000 kronor, vartill torde få läggas 20,000 kronor för anskaffande av erforderliga inventarier. Sammanlagt skulle alltså för ändamålet erfordras 270,000 kronor.

Jag utgår från att den personalökning, som blir en nödvändig följd av hemmets utvidgning, icke skall behöva genomföras förrän under budgetåret 1943/44. Vid sådant förhållande är det icke erforderligt att nu beräkna medel för avlönande av dylik personal.

Ljungaskog.

I skrivelse till socialstyrelsen den 2 mars 1942 har *styrelsen för Ljungaskogs yrkeshem* meddelat, att vid eldsvåda den 25 januari 1942 nedbrunnit en mekanisk verkstad och en vagnbod. Vidare hade förstörts samtliga maskiner, verktyg och övriga inventarier i verkstaden ävensom vissa arbetsprodukter och materialier därstädes.

Skyddshemsstyrelsen beräknar, att kostnaden för återuppbyggande av de genom branden förstörda byggnaderna samt ersättande av inventarierna och arbetsmaterialen skulle fördela sig sålunda:

Verkstadsbyggnad i enlighet med av arkitekt Birger Jonson	
uppgjort förslag	kronor 27,500
Vagn- och maskinbod 7 × 28 meter med cementgolv i halva	
byggnaden samt under tegeltak	» 9,500
Maskiner och övriga inventarier	» 42,000
För inköp av arbetsmaterial	» 1,000
<hr/>	
Kronor 80,000	

Styrelsen hemställer, att ett anslag å 80,000 kronor måtte ställas till styrelsens förfogande för återuppförande av de nedbrunna byggnaderna samt till inköp av inventarier och arbetsmaterial för verkstadens behov.

Över skyddshemsstyrelsens framställning ha *yttranden* avgivits av socialstyrelsen och byggnadsstyrelsen (propositionen, sid. 6 och 7).

Departementschefen har för egen del anfört följande.

I likhet med socialstyrelsen finner jag det angeläget, att den nedbrunna verkstadsbyggnaden vid Ljungaskogs yrkeshem åter uppföres och att anskaffning sker av de maskiner, verktyg m. m., som äro erforderliga för den till nämnda byggnad knutna undervisningen.

Likaså finner jag det nödvändigt, att en ny vagnbod uppföres i stället för den, som förstördes vid eldsvådan.

De i ärendet föreliggande kostnadsberäkningarna sluta å ett belopp av 80,000 kronor, därav 37,000 kronor belöpa å byggnadsarbeten samt återstoden å inköp av maskiner, övriga inventarier och arbetsmaterial. Ehuru byggnadsstyrelsen ansett byggnadskostnaderna knappt tilltagna, finner jag mig ej böra göra någon ändring beträffande det beräknade kostnadsbeloppet. Jag utgår därvid från att, därest det skulle visa sig nödvändigt att överskrida det för byggnadsarbetena beräknade beloppet, denna åtgärd kan kompenseras genom en begränsning av inventarieanskaffningen.

Kostnaderna för de föreslagna arbetena m. m. vid Lövstahemmet och yrkeshemmet Ljungaskog ha alltså beräknats till (270,000 + 80,000) 350,000 kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa byggnadsarbeten vid statens yrkeshem samt skol- och yrkeshem m. fl.* för budgetåret 1942/43 å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 350,000 kronor.

Stockholm den 5 juni 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Bernhard Nilsson, Bäckström, Sven Larsson, Heiding, Karl Magnusson, Bäcklund, Asplund, Nisser* och *Persson* i Skabersjö; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Falla, *Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Persson* i Tidaholm, *Andersson* i Södergård, *Mårtensson, Åqvist*, fru *Alvén* och herr *Eriksson* i Frägstå.
